

Protokoll fört vid Mälarens vattenvårdsförbunds styrelsemöte 20180828 i Västerås, Stadshuset Västerås stad

Närvarande

Ordinarie

Staffan Jansson, ordförande
Hans Winberg
Geerth Gustavsson
Jonas Hellqvist
Lars Greger
Ove Andersson
Göran Åström
Sara Paulsson
Ida Lindh
Daniel Hellström

Västerås stad
Köpings kommun
Eskilstuna kommun
Järfälla kommun
Södertälje kommun
Hallstahammars kommun
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Yara AB
Norrvatten

Tjänstgörande ersättare

Hans Olsson
Katrine Laurell

Enköpings kommun
Uppsala kommun

Ersättare

Claes Kugelberg
Christian Nordberg
Susanne Lindhe

Västerås stad
Håbo kommun
Stockholm Vatten och Avfall

Övriga

Elin Ångman

Mälarens vattenvårdsförbund (fr.o.m. 3/9)

Sekreterare

Ingrid Hägermark

Mälarens vattenvårdsförbund

§1. Mötets öppnande

Ordförande Staffan Jansson hälsade alla välkomna till styrelsemötet, särskilt alla nya medlemmar. En presentationsrunda gjordes med anledning av de nya medlemmarna i styrelsen.

§2. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes.

JA 89

§3. Föregående protokoll

Protokollet från föregående styrelsemöte lades till handlingarna.

§4. Halvårsavstämning 2018, uppföljning av verksamhet och budget

Sekreteraren redogjorde för läget med verksamheten inom förbundet och presenterade en halvårsuppföljning av budgeten, se bilaga 1.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Länsstyrelsen i Stockholm har fått många samtal från hela landet i sommar angående algblooming i vatten. Om MVVF börjar titta på möjligheten att utveckla information kring algbloomingar i Mälaren, skulle man kunna se om det går att göra något gemensamt kring det.

Det har inte funnits någon info att hitta på nätet om Mälarseminariet på SLU den 25 oktober? Det kommer ut under nästa vecka på MVVF:s hemsida, samt att styrelsen får en bokning via outlook för seminariet.

Enligt resultaten från Mälärövervakningen 2017 var det dålig status i Väsbyviken utanför Eskilstuna. Väsbyviken har inte ingått i provtagningsprogrammet tidigare. Detta borde kollas upp med Eskilstuna. I samarbetet med SLU kommer vi även att få slutsatser och kommentarer kring övervakningen så att vi får hjälp med beslut om vilka åtgärder som behöver vidtas.

Måts strömmingar i Mälaren? Strömmarna är ganska komplicerade i Mälaren, på grund av sjöns flikighet. Det är som många små sjöar, som kan vara ganska skilda system. Det finns en strömningsmodell för hela Mälaren, som DHI har tagit fram och som Norrvatten förvaltar. Generellt sett strömmar vattnet från väster från Köping/Kungsör till Stockholm i öster. Från Uppsala strömmar vattnet ner söderut till Stockholm.

Man skulle söka två personer att arbeta med MER, var det inte så? Vi hade ute två annonser, en för projektledare och en för projektassistent, men underlaget av sökanden var inte så stort till projektassistenten. Svårt att rekrytera personal inom vatten. Mats Wallin, som är personalchef över MVVF kansli på VM på länsstyrelsen bedömde att det bästa var att anställa Elin Ångman och sedan köpa till experttjänster från konsulter istället för att anställa en projektassistent. Då finns det pengar kvar till det, vilket inte hade funnits om en till person hade anställts.

Vad innebär C4, projektet inom MER? Syftet är att hjälpa kommunerna att söka pengar för att få åtgärder till stånd och att hjälpa dem att utveckla nya projekt. Ansökan för LIFE IP Rich Waters var en typisk sådan

JA 87

projektutveckling. En idé för hösten och våren är att fokusera på projektutveckling och ansökningar för åtgärder inom dagvatten, eftersom vi kommer att ha det fokuset inom MER nu.

§5. Dagvattenprojekt inom Mälaren – en sjö för miljoner

Vi har tagit hjälp av WRS, som har en gedigen erfarenhet av arbete med dagvatten inom kommuner och som också är knutna till Dagvattenguiden. WRS har hjälpt oss att ta fram ett upplägg för att arbeta med dagvattenfrågorna inom MER-kommunerna. WRS har under sommaren gjort en kartläggning över MER-kommunernas arbete med dagvatten och vad de vill ha hjälp med från MVVF/MER. 15 av de 22 kommunerna inom MER har svarat och sammanställningen är snart klar. Resterande 7 kommuner får gärna skicka in sina svar till oss, då det är ett bra underlag för oss i arbetet, men de svaren kommer inte att tas med i den sammanställning som görs nu.

Förutom kartläggningen har vi på förslag att göra ca 5 mindre workshops med 2-4 kommuner i taget om dagvatten. Tanken är att de kan träffas och ta upp olika knepiga fall från sina egna kommuner och vi med expertis utifrån hjälper till att hitta en lösning på dem. Kommunerna grupperas då t.ex. efter att de har liknande frågeställningar. Planen är att genomföra dessa workshops under hösten 2018.

Efter dessa görs en sammanställning/rapport med exempel från de workshops som har genomförts, och detta redovisas på ett seminarium. Under våren 2019 planeras en större workshop/seminarium om lagstiftning m.m. som gäller dagvatten. Där önskar vi även få Boverket, Vattenmyndigheten och andra relevanta myndigheter att delta. Resultatet från workshopen sammanfattas även i någon form av rapport. Total kostnad för allt stöd från WRS i detta skulle kosta ca 400 000 kr.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Tänk på att bjuda in Svenskt vatten till den större workshopen/seminariet. Det finns också ett forskningscentrum vid Luleå Tekniska Högskola, Dag&Nät, som forskar om innovativa metoder kring dagvatten.

Har framkommit i kartläggningen att Täby kommun är en tillgång som förhoppningsvis kan gå att använda då de också ingår i MER. De har jobbat mycket med dagvattenfrågor och kommit långt.

Viktigt att man får ner inkommande flödena av dagvatten och inte bara tittar på metoder att rena bort föroreningar. Man måste se på helheten. Hur ser politiken ut, hur ser den kommunala taxan ut? Växjö kommun har erfarenhet av att ändra taxan. Kan vara intressant att ta del av deras erfarenheter.

Vid styrelsemötet i december kan vi räkna med att få en återrapportering från workshops som har ägt rum under hösten.

§6. Ansökan om åtgärdssamordnare Sagån

Havs- och vattenmyndigheten kom med en utlysning den 15 juni av pengar för samordning av lokalt åtgärdsarbete mot övergödning. Ansökan skulle vara inne senast 20 augusti, och MVVF har skickat in en ansökan om åtgärdssamordnare för Sagån/Mälaren. Vi har sökt pengar för en heltidsanställning 2019-2020, samt mätningar av näringshalter i utloppet av Sagån med sensor. Mätningarna kan SLU hjälpa oss med. Ingen motfinansiering krävs, så vi har sökt bidrag för 100% av kostnaden. Beslut kommer i september. Troligtvis kommer det också att finnas fortsatta medel att söka kommande år.

§7. Sjögull i Mälaren

Calluna har gjort en utredning omkring sjögullen i Mälaren på uppdrag av Västerås stad. Utredningen bifogades utskicket inför styrelsemötet (se http://media.malaren.org/2018/08/Sjogull_Malaren_Calluna_2018_comp.pdf) som en länk där den går att ladda hem.

I rapporten beskrivs tidigare spridning av sjögull från sjön Väringen in till Mälaren samt att Calluna också har gjort en prognos över framtida spridningshastighet i Mälaren. I utredningen finns ett förslag till plan för bekämpning av sjögullen i Mälaren samt en kostnadsuppskattning. I december 2017 hölls ett möte med representanter från berörda kommuner och länsstyrelser kring Mälaren, där Calluna redovisade en del av materialet och där man även tittade på olika förslag för att bekämpa sjögullen i Mälaren. Det förslag som nu redovisas i rapporten, är det som man enades om under detta möte. Bekämpningen är tänkt att ske framförallt genom täckning av bestånden med ljustätt material i fyrkantiga ramar. Total kostnad är ca 30 miljoner, och bekämpningen tar några år att genomföra.

Planen är att vi i MVVF beskriver problemet med sjögullen i Mälaren, förslaget till bekämpning och behovet av medel för att klara av det och sedan vänder oss med någon form av ansökan till Havs- och vattenmyndigheten och/eller regeringen. Havs- och vattenmyndigheten har ansvar för frågan, men om det finns några direkta medel avsatta för sådant som går att söka, är tveksamt.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Går det att använda sjögull som biomassa om man skördar den? Det fungerar inte så bra, då den innehåller väldigt mycket vatten.

När man bekämpar sjögullen genom att täcka över den, måste man hålla på med det i 2-3 år för att lyckas få bort den helt. Västerås och Eskilstuna har

testat. I Köping har en fiskare på eget initiativ lagt över en presenning på ett bestånd för att få bort det och också lyckats. Kanske kan man ge handledning i hur man gör själv, för de som vill ta bort något mindre bestånd på egen hand?

Förslaget är att en kommun får vara motor i detta och att förbundet kanaliserar resurserna. Det är framförallt Kungsör, Eskilstuna och Västerås som berörs, men även Köping. Planen är att söka 30 miljoner för en insats på 3-4 år, att uppmärksamma det massmedialt, och att även påtala behovet av medel till regeringen.

I Köpings kommun finns Christina Schyberg, som tidigare har arbetat mycket med sjögullen i Kungsör. Hon skulle kunna vara en drivande kraft i projektet.

När kommer ansökan att skickas in? Tanken är att göra det ganska omgående i denna eller nästa vecka, så att det hinner komma före valet.

Beslut:

Styrelsen ställer sig bakom att sekreteraren och ordföranden gör en ansökan om bekämpning av sjögull enligt förslaget ovan.

§8. Ny projektledare Mälaren – en sjö för miljoner

Den 3 september kommer Elin Ångman att börja hos oss som projektledare för Mälaren - en sjö för miljoner (MER). Elin är utbildad i markvetenskap vid SLU och hon gjorde sitt examensarbete vid Stockholm Vatten. Det gick ut på att se hur väl våtmarker binder övergödande näringsämnen. Under tiden hon höll på med sitt examensarbete insåg hon att vi kan och vet redan så mycket, och att det är minst lika viktigt att förstå hur vi ska kunna sprida ut all kunskap till de som behöver veta och de som fattar besluten, som att få fram mer kunskap. Där började Elins bana mot inriktningen miljökommunikation. Hon har sedan dess forskat och arbetat inom miljökommunikation i mer än tio år om samverkan och dialog kring naturresurser. Dessa kunskaper tänker hon nu ska komma till användning i arbetet inom MER.

§9. Utkast kommunikationsstrategi för MVVF

Vi har fått hjälp av kommunikatören med att ta fram ett förslag på kommunikationsstrategi för förbundet. Förslaget fanns medskickat inför styrelsemötet. Alla får i hemläxa till nästa gång att läsa igenom den ordentligt och att fundera kring vilka viktiga frågor man ser i sin egen organisation att kommunicera kring.

JA 89

Punkter att särskilt tänka till kring är:

- Målgrupper
- Vilka övergripande mål har vi för kommunikationen?
- Vilket budskap har vi och vad vill vi berätta?
- Hur ska vi bäst nå ut?
- Ska förbundets kansli sköta all kommunikation, ska vi kommunicera genom våra medlemsorganisationer eller både och?

Vid nästa styrelsemöte har vi ett workshop-pass kring detta. Utifrån resultatet från den workshopen, tar vi fram en ny version som får gå ut till alla medlemmar för påseende. Tanken är att vi har en färdig kommunikationsstrategi under våren 2019.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Hur tänker man kring allmänheten? Ganska otydligt beskriven målgrupp. Det är sådant vi får arbeta med att förtydliga, för att få en bra strategi.

Beslut:

Alla läser igenom på utkastet till kommunikationsstrategi och funderar utifrån sin egen organisations perspektiv till nästa möte.

§10. Skrivelse från Solna angående medlemsavgifterna

Vi har under sommaren fått in en skrivelse från Solna stad angående det beslut som årsstämman fattade om höjda medlemsavgifter. Några kommuner (Solna, Södertälje och Huddinge) har haft lägre medlemsavgift förut, då den tidigare grundades på antal boende inom avrinningsområdet. Vid stämman togs beslut om att varje kommun skulle betala efter totala invånarantalet. Solna stad invänder mot den nya modellen.

Synpunkter och frågor under styrelsemötet:

Finns det någon praxis för andra likande förbund? Det finns ungefär lika många modeller som det finns vattenvårdsförbund. Förut hade MVVF en för komplicerad modell, där t.ex. sträcka med sjötomtsmark etc. räknades in. Den var svår att förstå och blev inte heller rättvis. Den senaste modellen är utformad för att vara så enkel och ändå så rättvis som möjligt och svara mot den skattebas som finns i kommunen, alltså kommunernas invånarantal. Jämförelsevis med många andra vattenvårdsförbund är medlemsavgiften i MVVF ganska låg.

Beslut:

Sekreteraren får svara Solna stad, berätta att deras skrivelse har tagits upp på styrelsemötet och förklara att styrelsens ståndpunkt i ärendet följer beslutet på årsstämman.

JA 87

§11. Övriga frågor

Sekreteraren bjuder in nya - och även gamla som är intresserade - ledamöter till ett möte med en genomgång av arbetet i styrelsen och förbundets verksamhet. Det går bra att delta via skype/lync om man inte vill komma till Västerås. Inom ett par dagar får samtliga i styrelsen en e-post med en förfrågan om att vara med på genomgången och de som är intresserade får svara snabbt. Sedan ordnas en eller två mötestider, beroende på hur lätt det är att få ihop tider som passar alla. Kanske det är lämpligt att ta en genomgång i september och en i oktober.

§12. Kommande möten

Fredagen den 19 oktober, förslagsvis i Södertälje.

Fredagen den 7 december, förslagsvis i Köping.

Utöver detta blir det också Mälarseminarium på SLU i Uppsala torsdagen den 25 oktober.

§13. Mötets avslutande

Ordförande tackade för visat intresse och avslutade mötet.

Efter styrelsemötet berättade Petri Karhukorpi, Coppersmith's bryggeri i Västerås, om bryggeriets verksamhet samt det förslag vi har fått från dem om att göra ett samarbetsöl – Mälaröl – där tanken är att en del av inkomsten från försäljningen ska gå till lokala åtgärder för bättre vatten. Frågan kommer att diskuteras vidare i styrelsen på nästa styrelsemöte i oktober för beslut.

Vid protokollet

Justeras

Ingrid Hägermark
Sekreterare

Staffan Jansson
Ordförande